

Impordikontrolli süsteemi ja saabumisteade te töötlemise süsteemi asendustoimingutest

Käesolev asendustoimingute juhend käsitleb toiminguid sisenemisformaalsuste teostamisel impordikontrolli süsteemi (edaspidi ICS) ja saabumisteade te töötlemise (edaspidi IMF) tõrgete korral. Juhend ei reguleeri olukordi, kui julgeolekuandmed esitatakse koos transiidideklaratsiooniga (T1 või TIR julgeolekuandmetega) või sisenemisdeklaratsiooniga (SD) maanteetranspordil. Saabumis- või kaupade esitamise teadet asendustoiminguga esitada ei ole võimalik ning sellistel juhtudel esitatakse ka ICS-is varem esitatud dokumendid asendustoimingut kasutades.

Juhise koostamisel on võetud arvesse Euroopa Liidu Komisjoni töödokumendi TAXUD/1609/2008 – EN – FINAL “Development of a business continuity plan for ICS/ NCTS/ECS/AEO/EORI applications” soovitusi.

Juhist tuleb kasutada koos Maksu- ja Tolliameti (MTA) töödokumendiga “Võimalikud riskid tolli infosüsteemide töös”.

Juhise koostamisel on tuginetud:

1. Nõukogu määrusel (EMÜ) nr 2913/92, 12. oktoober 1992, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik;
2. Komisjoni määrusel (EMÜ) nr 2454/93, 2. juuli 1993, millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik;
3. Rahandusministri määrusel nr 38 “Täiendavad juhised kauba sisenemis- ja väljumisformaalsuste teostamiseks”
4. Vabariigi Valitsuse määrus nr 194 “Laevade ja väikelaevade sisemerre, sadamatesse ning piiriveekogude Eestile kuuluvatesse vetesse sisenemise ja neist väljumise kord”

Asendustoimingute olemus

Asendustoimingute eesmärk on tagada tolliformaalsuste toimumine IT-süsteemide tõrgete korral. IT-süsteemide tõrgetena on vaadeldavad järgmised olukorrad:

- ICS-i ja IMF-i tolliametniku ja/või kliendirakendus ei tööta (masin-masin liides või e-maksuameti/e-toll veebikeskkond ei tööta);
- Andmetöötlussüsteemi tollirakendus ei tööta (tolliametniku töölaud e-maksuameti/e-toll veebikeskkonnas)
- tõrked MTA E-postisüsteemis;
- MTA planeeritud hooldustöödega seotud katkestused andmetöötlussüsteemides.

IT-süsteemide tõrgetena ei ole vaadeldavad:

- kasutajaõiguste puudumine süsteemides;
- kliendi arvutirikked;
- tarkvara puudumine (nt testimisi mitteläbinud tarkvara, digitaalallkirjastamise tarkvara puudumine jne).

Asendustoimingute korral on lubatud tollile andmeid esitada skaneerituna e-postiga või paberandjal. MTA ei võta vastu välisel andmekandjal (diskett, CD, mälupulk) esitatud andmeid. Masin-masin liidese probleemide korral on üldjuhul järgmise

sammuna alati vaadeldav e-maksuameti/e-tolli kasutamine. E-maksuameti/e-tolli kasutamine ei ole asjakohane, kui tegemist on ajakriitilise vormistusega (st transpordivahend on sisenemistolliasutus) ning käsitsi sisestatavate andmete maht on suur.

Andmete esitamisenä ei ole vaadeldav XML formaadis ENS-i või manifesti tolliametnikule edastamine.

Asendustoiming turvalisuse ja julgeolekuandmete esitamisele sisenemisel Euroopa Ühendusse ja sisenemisformaalsuste teostamisel

Julgeoleku ja turvalisuse andmete edastamiseks asendustoimingute korral tuleb vastavalt Komisjoni määrusele nr 2454/93 vormistada paber kandjal ülddeklaratsioon sisenemisel, kasutades selleks kõnesoleva määruse lisa 45i sätestatud näidisele vastavat julgeoleku ja turvalisuse dokumenti (edaspidi SSD). Kui kaubasaadetis, mille kohta sisenemise ülddeklaratsioon esitatakse, koosneb rohkem kui ühest kaubaartiklist, lisatakse julgeoleku ja turvalisuse dokumendile lisaks lisa 45j näidisele vastav kaubanimékiri (SSLol). Kaubanimékiri on julgeoleku ja turvalisuse dokumendi lahutamatu osa. Dokumendid allkirjastatakse nende esitaja poolt.

Asendustoiminguteks vajalikud dokumendid (sh eelnimetatud SSD ja SSLol vorm) on ettevõtjal võimalik leida MTA kodulehel Interneti lehel järgmiselt: www.emta.ee - Üldinfo – Blanketid ja Vormid – Tolliblanketid – Tollideklaratsioonid.

Vastavalt Komisjoni määrusele nr 2454/93 võib tolliasutus lubada, et julgeoleku ja turvalisuse dokument asendatakse (või seda täiendatakse) äridokumentidega, tingimusel, et tolliasutusele esitatud dokumendid sisaldavad määruse lisa 30A kohaseid sisenemise ülddeklaratsioonide andmeid. Äridokumentidena on vaadeldavad raudteetranspordil SMGS saateleht koos üleandekaalulehega, meretranspordil lasti manifest koos konossementidega (vajadusel) ning õhutranspordil lasti manifest koos saatelehtedega. Äridokumentide kasutamine ei ole aktsepteeritav maanteetranspordi korral.

Julgeolekuandmete paber kandjal (sh E-postiga) esitamisel kehtivad üldised tähtajad, mis on sätestatud Komisjoni määruse nr 2454/93 artiklis 184a ning transpordiliigiti erinevad. Ühendusesisese liikumise korral tuleb andmed esitada hiljemalt transpordivahendi saabumisel.

Rahandusministri määrusest nr 38 tulenevatele, kuid julgeoleku andmevahetuse süsteemidega seotud nõuete (elektrooniline kaupade loend, manifest, saabumisteade) asendustoimingud määrab vastavalt sama määruse § 2 lõikele 3 MTA.

Asendustoimingud transpordiliigiti

Maantee- ja raudteetransport.

Maantee- ja raudteetranspordil esitatakse julgeolekuandmed üldjuhul tollile NCTS-i kaudu, mis edastab need ICS-i. Kui NCTS rakendus (st transiit ilma julgeolekuandmeteta on võimalik) on töökorras, kuid liides ICS-iga mitte, peab ettevõtja esitama julgeolekuandmed vormidel SSD ja SSLol kas E-postiga või

paber kandjal. Tolliga kokkuleppel on julgeolekuandmed lubatud esitada äridokumentina (eelkõige raudteetranspordil).

Meretransport.

Meretranspordi korral kasutatakse andmete esitamise asendustoiminguna äridokumentide (manifestide) e-postiga või läbi EMDE (Estonian Maritime Document Exchange) esitamist. EMDE kasutamist tuleks vaadelda esimese variandina, eeldusel, et äridokumendid esitatakse sinna vastavalt etteteatamistähtaegadele. Muul juhul isik esitab manifesti e-postiga aadressile laevad.dokumendid@emta.ee. E-postis peab olema selge viide asendustoimingu kasutamisele.

Kui asendustoimingu käigus ei ole võimalik manifesti edastada ka E-postiga, toimub asendustoimingu läbiviimine vastavalt juhendile “Töökorraldus laevade saabumisel ja lahkumisel” paber kandjal, mis esitatakse tegelikule sisenemistolliasutusele.

Transpordivahendi saabumisel teisest ühenduse liikmesriigist E-postiga saabunud manifesti/loendi menetlemine toimub juhendi “Töökorraldus laevade saabumisel ja lahkumisel” sätestatud korra kohaselt (manifest e-postiga).

Saabumis- või kaupade esitamise teadet ei esitata.

Loa kaupade mahalaadimiseks annab toll e-postiga või paber kandjal.

Õhutransport.

Õhutranspordivahendi saabumisel nii kolmandast riigist kui ühenduse liikmesriigist kasutatakse asendustoiminguna e-posti teel edastatud äridokumente (manifest, saatelehed), mis esitatakse isiku poolt E-posti teel aadressile julgeolekuandmed@emta.ee. E-kirja “Teema” väljale märgitakse “Julgeolekuandmed/manifest sisenemisel lennujaam”.

Luba kaupade mahalaadimiseks ei anta varem, kui vastavat luba andev tolliametnik on veendunud, et vajalikud andmed on esitatud ning tal on info riskide või nende puudumise kohta.

Saabumis- või kaupade esitamise teadet ei esitata.

Järgmise toimingu järelevalveks vajaliku manifesti koos lisadokumentidega esitab klient TNKO-le järgmisel tööpäeval kas E-postiga või paber kandjal.